

Kolláth György

Csal(l)óközi szemfényvesztés

Három éve a Népszava mindig különleges karácsonyi számában, **Pirul a pirula** címmel elemeztem az athéni magyar dopping-botrányok utözöngéit. A 2004. évi írásból idézek: *Nem fogok nacionalista hevülettel, avagy ravaszkodóan egyrészt-másrészt jellegű védőbeszédet írni. Jól-rosszul megteszik ezt mások, netán épp' azok, akik a barikád mindkét oldalán küzdenek, harsognak és csengetnek. Vádbeszéddel se szolgálhatok, mivel ügyvéd vagyok, nem a büntető hatalom zord, hivatásos, közérdekű védelmezője. Szenvedélyem, a sport ügyében úgy volnék én mások elmarasztalásával, mint a Mindenható: csak a végítélet napján hirdetnék igazságot, jelölnék purgatóriumba való vesztest. Jogot pedig még egyik elnökség se szolgáltatott - senkinek. Jogi értelemben és a sporterkölcs /fair play/ tekintetében sehol se tartunk, ellenben egy túlélő-show beetetett, szájtáti nézői vagyunk. Dolgom tehát nyitogatni a szemeket, a közember számára is fogható érvekkel oldani a mesterséges ködö(sítés)t.*

Európából nézve - a sportdiplomáciának titulált - csal(l)óközi szemfényvesztés ismét szóra bír. Sportpolitikáról, és annak farvizén általános politikáról beszélek (magánemberként). 3 év alatt abban változott a helyzet, hogy Magyarországon félnivalója a pandúrnak van, és nem a betyárnak.

Kovács Ágnes személye érdektelen. Neki az eddiginél többet akkor segíthettek volna a dopping-ellenőrök, ha ők adnak mintát. Képtelenség segíteni azon, aki sem inni, sem produkálni nem akar. „Feletteseinek” mégsem volt erkölcsi bátorsága feltenni azokat a kérdéseket, amelyek tisztázták és fair módon rendezték volna a történeteket. A sportfegyelmi kutyakomédia jogsértő, fals határozat és meghamisított (!) tárgyalási jegyzőkönyv mentén járt csúcsra. A honi és nemzetközi úszó-hatalmasságok győztek. Gratulál(hat)nak a legyőzöttek: a WADA és az ő kódexe, a nemrég tüntető honi részvétellel és szigorításokkal lezajló anti-dopping világkonferencia, a 2 hazai kormányrendelet a doppingellenes tevékenységről és a sportfegyelmi felelősségről, azután az Úszósövetség (MÚSZ) saját normarendje ugyanezekről. A franca ezekkel! Ugyanakkor a MOB és az ÖTM sport-szakállamtitkársága „érdektelen” néző, páholybeli szurkoló (volt) mind e közben. Brávó.

Húsbavágó kérdés a magyar anti-dopping rendszer helyzete és kilátás(talanság)a, továbbá mindaz, ami szavakban pro, tettekben kontra módon újra itt van, valamint mindaz, ami ebből rövidesen ráncszakadhat.

Nemrég még főesküt letéve fogadkozott boldog-boldogtalan: Athén tanulságait levontuk, az még egyszer soha nem ismétlődhet meg. Idáig tartott a soha. Pedig a dolog jól indult. Új dopping-ellenes jogszabály született itthon is. Az korszerűen, színvonalasan leképezi a világ élenjáró szabályait és gyakorlati megoldásait. Oktatási-továbbképzési offenzíva zajlott le, melynek révén úgy tűnt: mindenki tisztában van a normákkal, a kockázatokkal, és a konzekvenciákkal. A szövetségek és sportolók kézbevétték a rájuk vonatkozó előírásokat, és sok helyen beüzemelték az ún. holléti adatbázis nyilvántartását. Voltak kisebb zökkenők és marginális arányban lebukások, de még azok is jelezték, erősítették a rendszer működőképességét. Ha lett volna kísérlet kionsonni, vagy akár csak kikacsintani a sorból, azt a nemzetközi szövetség – például az utólérhetetlen klasszisú, néhai Gyulai István intése mentén – megakadályozta. Úgy tűnt, mindenki megértette: rendet kell tartani, abban a sportolói önkorlátozás elengedhetetlen, és így drákói büntető törvénykönyv nélkül is megóvjuk és garantáljuk egy sport-törpe-hatalom becsületét. Ha nem: agyó, olimpia, Peking és a többi is. Ezt amortizálta nullára etikai és jogi vonatkozásban a bajnoknő ügye, és annak úszósövetségi kezelése. Már október 30-án, az első napon az úszónőnek és szövetségi háttérének sikerült minden (!) olyan szabályt megszegni, ami rá(juk) vonatkozott volna. Elemi jóhiszeműség és együttműködés esetében még aznap megtalálta volna a módját a MÚSZ, hogy a mintavétel megtörténjék. A 9. napon történő „önkéntes” dopping-próba szembeköpése mindazoknak, akik a 8 általános szintjén tudnak valamit a doppingolásról. Abszurd színjáték lett a folytatás.

A főtitkár által celebrált, ízig-vérig hibás sportfegyelmi „előjáték”, majd a fegyelmi testület 4-5 órás, nyilvános szerencsétlenkedése, eljárás-képtelensége megmutatta: kevés kockázattal lehet a sárba tiporni szinte minden anti-dopping és fegyelmi felelősségi normát. Tud valaki más példát mondani arra, hogy egy közhatalmi karakterű, szankcionálásra épülő eljárásban, nyilvános procedúra után, stikában majdnem egy oldalnyi hamis rész kerül a jegyzőkönyvbe?! És talán az megy tovább, külhoni felülvizsgálatra? Nem a teljes bizonyítási anyag, hanem annak egyoldalú kivonata?! Mindezek alapján félnivalója kinek van: a bátran, kegyelmet osztóknak és önfelmentőknek, avagy a simlisség leleplezőinek? És ilyenkor hol van, mire vár az állam és az olimpizmus fellelője? Tapsra?

Következtetések: az EU fehér könyvének ajánlását megfogadva bűncselekménnyé kell nyilvánítani mindenféle dopping-vétséget: tehát az edzőit, orvosit, sportvezetőit is. Ezzel megnyílik a lehetőség a szakszerű nyomozásra, házkutatásra, letöltendő szsbadságvesztések kiszabására. Van úgy, hogy a delikvens másból nem ért. El kell vonni a sportági szövetségtől a dopping-vétség fegyelmi elbírálásának jogát. Ha ui. erre egy alkalmatlan és méltatlan volt, a többivel sem szabad próbálkozni, kísérletezni. A kockázat nem az övék, hanem az országé. Véget kell vetni annak a legmagasabb szinten is divatos ambivalenciának, hogy a világ felé a szigorítás mellett buzgón bólogatunk, ám az itthoni konkrét visszaéléskor lapítunk, passzolunk, fellépést letiltunk. Rossz vicc, hogy Magyarország immár a 4. sporttörvényi erőlködésével tematizál, miközben törvény lesz, csak sport nem(igen) lesz már hozzá. De ha mégis belenyúlnak a sportjogi normákba, vessék jól észbe: csak olyan szabály szülessék, amelynek betartására van ész, erő és szent akarat. Sőt, a jelen skandalum apropóján bizonyítsák be: már most is megtesznek mindent a mai jog keretei között, de a továbbfejlesztés még ezt meg azt megkíván. Örökké Godot-ra várni tragikomikus.

2004-ben a dolgozatomat így fejeztem be: *Recseg-ropog a gépezet, mégis aranybánya? Ma a honi dopping-mizéria olyan autó, amelyikben már-még a légszák sem működik. Tablettával, kémcsővel, ráolvasással nem javítható. Új szerelő és új sofőr is elkelve.*

Egy normális országban egy ekkora balfogás földindulásszerű személyi konzekvenciákkal jár. Itthon egyelőre azok triumfálnak és oktatnak (ki), akik ezt a szégyenletes parádét eddig is mozgatták. A tét túl nagy ahhoz, hogy félrenézzünk. Próbaképpen két kérdés: csakugyan azt akarjuk, hogy magyar ellenőr ne merészeljen kontrollálni magyar versenyzőt? És ha honi szakember eljárni nem tud vagy nem mer: jobb az, ha a visszaélés külföldön, mondjuk Pekingben derül ki?

Az Úszószövetség - három bölcs majomra hajazó - főembereinek egy jogi bölcseletet ajánlok a figyelmükbe: ha a tárgyalóteremben egy óra múlva sem látod, ki a hunyó, te vagy az.

A szerző alkotmányjogász, sportjog oktató